

Informatiebeschikking. Misbruik van bevoegdheid. Aan het niet overleggen van op de zaak betrekking hebbende stukken te verbinden gevolgen

HR 15-11-2019, ECLI:NL:HR:2019:1785, m.nt. G.J.M.E. de Bont

Essentie

Informatiebeschikking. Misbruik van bevoegdheid. Aan het niet overleggen van op de zaak betrekking hebbende stukken te verbinden gevolgen

Samenvatting

Voortzetting zaak HR, BNB 2016/47c.*

In de procedure na verwijzing heeft de Inspecteur stukken overgelegd aan de geheimhoudingskamer van het Hof en daarbij een beroep gedaan op geheimhouding om gewichtige redenen. Volgens de geheimhoudingskamer van het Hof is dat beroep deels gerechtvaardigd. Vervolgens heeft de Inspecteur aan het Hof niet alle stukken toegezonden die volgens de geheimhoudingskamer moesten worden verstrekt. Voor het Hof was onder meer in geschil of de informatiebeschikking terecht is gegeven en welke gevolgen moeten worden verbonden aan de omstandigheid dat de Inspecteur niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken heeft overgelegd.

Het Hof heeft geoordeeld dat de Inspecteur terecht een informatiebeschikking heeft gegeven. Aan het niet overleggen van alle op de zaak betrekking hebbende stukken heeft het Hof geen gevolgen verbonden. Het Hof heeft daarbij opgemerkt dat het verzuim van de Inspecteur de mogelijkheid openlaat dat die – ook aan het Hof niet bekende – stukken aanwijzingen bevatten voor het door belanghebbende gestelde misbruik van bevoegdheid, maar dat het Hof de vernietiging van de informatiebeschikking volstrekt ongewenst acht omdat dit zou leiden tot uitholling van de wettelijke controlemogelijkheden van de Belastingdienst.

HR: De vaststelling van het Hof dat de door de Inspecteur aan belanghebbende gestelde vragen waarop de informatiebeschikking betrekking heeft van belang kunnen zijn voor de belastingheffing ten aanzien van belanghebbende, is feitelijk, niet onbegrijpelijk en toereikend gemotiveerd. Indien aldus is vastgesteld dat een verzoek tot het verstrekken van informatie betrekking heeft op de belastingheffing ten aanzien van degene tot wie het verzoek is gericht, kan de enkele omstandigheid dat de door de Inspecteur verlangde informatie ook andere fiscale doeleinden kan dienen, niet tot het oordeel voeren dat de Inspecteur zijn bevoegdheden misbruikt. Daarom kan het Hof met zijn vorenbedoelde opmerking niet het oog hebben gehad op misbruik van een bevoegdheid die tot vernietiging van de bestreden informatiebeschikking zou kunnen leiden.

Ook voor het overige is het oordeel van het Hof niet onbegrijpelijk. In de overwegingen van het Hof ligt besloten dat het verzuim alle op de zaak betrekking hebbende stukken over te leggen belanghebbende niet belemmert in diens mogelijkheden de gegrondheid van die beschikking te bestrijden en het Hof niet verhindert die gegrondheid te onderzoeken.

Uitspraak

ARREST

in de zaak van

[X] te [Z] (hierna: belanghebbende)

tegen

de STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

op het beroep in cassatie gericht tegen de uitspraak van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch van 12 april 2019, nr. 16/00008, op het hoger beroep van de Inspecteur en het incidentele hoger beroep van belanghebbende tegen een uitspraak van de Rechtbank Gelderland (nr. AWB 13/270) betreffende een informatiebeschikking als bedoeld in artikel 52a, lid 1, AWR. De uitspraak van het Hof is aan dit arrest gehecht.

1. Het eerste geding in cassatie

Bij arrest van de Hoge Raad van 18 december 2015, nr. 14/04143, ECLI:NL:HR:2015:3602 (hierna: het arrest van 18 december 2015), is vernietigd de uitspraak van het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (nr. 13/01199), met verwijzing van het

geding naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch (hierna: het Hof) ter verdere behandeling en beslissing van de zaak met inachtneming van dat arrest.

2. Het tweede geding in cassatie

Belanghebbende heeft tegen de uitspraak van het Hof beroep in cassatie ingesteld en daarbij een middel voorgesteld. Het beroepschrift in cassatie is aan dit arrest gehecht en maakt daarvan deel uit.

De Staatssecretaris van Financiën heeft een verweerschrift ingediend. Hij heeft ook incidenteel beroep in cassatie ingesteld en daarbij een middel ingediend. [\[1\]](#)

Namens belanghebbende is de zaak schriftelijk toegelicht door F.H.H. Sijbers, advocaat te Den Haag. Daarbij is tevens belanghebbendes zienswijze omtrent het incidentele beroep naar voren gebracht.

3. Beoordeling van de in het principale beroep voorgestelde middelen

3.1.1

In het arrest van 18 december 2015 zijn onder 2.1 tot en met 2.1.7 de uitgangspunten in cassatie vermeld waarvan ook in dit beroep in cassatie kan worden uitgegaan.

3.1.2

De Inspecteur heeft stukken overgelegd aan de geheimhoudingskamer van het Hof en daarbij een beroep gedaan op artikel 8:29 Awb. De uitspraak van de geheimhoudingskamer van het Hof houdt in dat het beroep op geheimhouding deels gerechtvaardigd is. Vervolgens heeft de Inspecteur aan het Hof niet alle stukken toegezonden die volgens die uitspraak moesten worden verstrekt.

3.2.1

Voor het Hof was onder meer in geschil of de informatiebeschikking terecht is gegeven en welke gevolgen moeten worden verbonden aan de omstandigheid dat de Inspecteur niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken heeft overgelegd.

3.2.2

Het Hof heeft aannemelijk geacht dat de door de Inspecteur gevraagde informatie van belang kan zijn voor de belastingheffing van belanghebbende over de jaren vanaf 2006. Het Hof heeft het standpunt van belanghebbende dat de Inspecteur het onderzoek slechts heeft geëntameerd met het oog op het vaststellen van de fiscale positie van [A] Ltd (hierna: de Ltd) verworpen. De omstandigheid dat het informatieverzoek aanvankelijk is gedaan in verband met de in de aangifte vermelde hypotheekrente die was verschuldigd aan de Ltd, maakt dat niet anders. Belanghebbende moet de gevraagde informatie daarom verschaffen, aldus het Hof.

3.2.3

Met betrekking tot de sanctie van artikel 8:31 Awb heeft het Hof vooropgesteld dat uit de overgelegde stukken nog geen begin van bewijs is af te leiden dat de Inspecteur zijn bevoegdheid tot het vragen van inlichtingen en overleggen van stukken heeft misbruikt. De door de Inspecteur gevraagde informatie kan van belang zijn voor de belastingheffing ten aanzien van belanghebbende en het onderzoek was mede op diens belastingpositie gericht. Om die reden heeft het Hof geen aanleiding gezien aan het verzuim van de Inspecteur consequenties te verbinden. Daarbij heeft het Hof opgemerkt dat het de mogelijkheid dat de Inspecteur misbruik van zijn bevoegdheid heeft gemaakt niet kan beoordelen omdat het de niet vrijgegeven stukken/passages niet kent maar dat het vernietiging van de informatiebeschikking volstrekt ongewenst acht omdat dat zou leiden tot uitholling van de wettelijke controlemogelijkheden van de Belastingdienst.

3.3

Tegen de in 3.2.2 en 3.2.3 vermelde oordelen van het Hof richt zich het middel. Het betoogt dat het Hof ten onrechte geen gevolgen heeft verbonden aan het feit dat de Inspecteur zich niet heeft geconformeerd aan de beslissing van de geheimhoudingskamer.

Middelonderdeel 1a houdt in dat het Hof ten minste de Inspecteur had moeten opdragen om stukken die per abuis, door een kopieerfout, niet zijn overgelegd, alsnog in te brengen.

Middelonderdeel 1b betoogt dat het oordeel van het Hof onbegrijpelijk is voor wat betreft stukken die de Inspecteur met opzet niet heeft overgelegd. Het middelonderdeel herhaalt de voor het Hof aangevoerde stelling dat de Inspecteur misbruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheden omdat de informatie in werkelijkheid is gevraagd om informatie te verkrijgen over de vestigingsplaats van de Ltd en om de aftrekbaarheid van de aan de Ltd betaalde hypotheekrente te beoordelen. Het Hof is daar ten onrechte niet op ingegaan, aldus het middelonderdeel, dat daarbij verwijst naar het arrest van de Hoge Raad van 3 februari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AV0821.

3.4.1

In onderdeel 4.10 van de bestreden uitspraak is uiteengezet op welke gronden het Hof heeft vastgesteld dat de door de Inspecteur aan belanghebbende gestelde vragen, waarop de informatiebeschikking betrekking heeft, van belang kunnen zijn voor de belastingheffing ten aanzien van belanghebbende. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk en kan, verweven als het is met waarderingen van feitelijke aard, in cassatie niet in verdergaande mate worden onderzocht. Dat oordeel houdt een toereikend gemotiveerde verwerping in van de in hoger beroep betrokken stellingen, ook voor zover die stellingen inhielden dat de Inspecteur bij beantwoording van zijn vragen geen belang meer heeft omdat zij alleen betrekking hebben op de niet meer in geschil zijnde aftrekbaarheid van hypotheekrente.

3.4.2

Indien kan worden vastgesteld dat een op de artikelen 47 en volgende AWR berustend verzoek tot het verstrekken van informatie betrekking heeft op de belastingheffing ten aanzien van degene tot wie het verzoek is gericht, kan de enkele omstandigheid dat de door de Inspecteur verlangde informatie ook andere fiscale doeleinden kan dienen, niet tot het oordeel voeren dat de Inspecteur zijn in de artikelen 47 en volgende AWR gegeven bevoegdheden misbruikt.^[1] Daarom kan het Hof met zijn opmerking dat het verzuim van de Inspecteur alle op de zaak betrekking hebbende stukken over te leggen de mogelijkheid openlaat dat die, ook aan het Hof niet bekende, stukken aanwijzingen voor het door belanghebbende gestelde misbruik bevatten, niet het oog hebben gehad op een vorm van misbruik van een aan de artikelen 47 en volgende AWR ontleende bevoegdheid die tot vernietiging van de bestreden informatiebeschikking zou kunnen leiden.

3.4.3

Ook voor het overige is het op artikel 8:31 Awb berustende oordeel van het Hof over de aan het verzuim van de Inspecteur te verbinden gevolgen niet onbegrijpelijk. Aangezien het Hof heeft vastgesteld in welk opzicht de in de bestreden beschikking bedoelde vragen van belang kunnen zijn voor de belastingheffing ten aanzien van belanghebbende, ligt in zijn overwegingen besloten dat het verzuim alle op de zaak betrekking hebbende stukken over te leggen belanghebbende niet belemmert in diens mogelijkheden de gegrondheid van die beschikking te bestrijden, en het Hof niet verhindert die gegrondheid te onderzoeken.

3.4.4

Op het hiervoor overwogene stuit middelonderdeel 1b af. Middelonderdeel 1a kan evenmin tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien artikel 81, lid 1, van de Wet op de rechterlijke organisatie, geen nadere motivering, nu het middel in zoverre niet noopt tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

4. Beoordeling van het in het incidentele beroep voorgestelde middel

Het middel is gericht tegen de uitspraak van de geheimhoudingskamer van het Hof. Aangezien het middel in het principale beroep in cassatie geen doel treft, behoeft het bij gebrek aan belang geen behandeling.

5. Proceskosten

De Hoge Raad ziet geen aanleiding voor een veroordeling in de proceskosten.

6. Beslissing

De Hoge Raad

- verklaart het beroep in cassatie ongegrond,
- stelt belanghebbende een termijn van vier weken, te rekenen vanaf de datum waarop dit arrest is gewezen, om alsnog te voldoen aan de informatiebeschikking.

Voorgaande uitspraak

HOF 's-Hertogenbosch, Meerv. belastingk., 12 april 2019 (Nr. 16/0008)

Uitspraak

op het hoger beroep enz.;
tegen de uitspraak van de Rechtbank Gelderland te Arnhem (hierna: de Rechtbank) van 24 oktober 2013, nummer AWB 13/270 in het geding enz.;

1. (...)

4. Gronden

Ten aanzien van het geschil

I. Op de zaak betrekking hebbende stukken en beroep op geheimhouding

4.1.

De geheimhoudingskamer heeft beoordeeld of de stukken van het controledossier behoren tot de op de zaak betrekking hebbende stukken als bedoeld in artikel 8:42 van de Awb. Het Hof neemt de door de geheimhoudingskamer gegeven oordelen als uitgangspunt.

4.2.

Vast staat dat de Inspecteur niet geheel heeft voldaan aan de beslissing van de geheimhoudingskamer. Daarmee staat in beginsel vast dat de Inspecteur niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken heeft overgelegd.

4.3.

De Inspecteur stelt in zijn reactie op de beslissing van de geheimhoudingskamer dat belanghebbende niet per concreet stuk uit het controledossier heeft aangegeven dat het een op de zaak betrekking hebbend stuk betreft dat overgelegd moet worden en verbindt daaraan kennelijk de conclusie dat stukken die door belanghebbende niet expliciet zijn benoemd, niet zijn aan te merken als op de zaak betrekking hebbende stukken.

Het Hof verwerpt deze visie. Belanghebbende heeft het standpunt ingenomen dat de Inspecteur zijn bevoegdheid heeft gebruikt voor andere doeleinden dan het verwerven van informatie voor de belastingheffing van belanghebbende. In dat kader heeft hij verzocht om overlegging van het controledossier om te bezien of daarin aanwijzingen zijn te vinden die dat standpunt kunnen onderbouwen. Concreter kon belanghebbende dit ook niet aangeven, aangezien hij geen inzicht had in het controledossier. Aangezien die stukken thans wel zijn ingebracht en de geheimhoudingskamer per stuk van het controledossier een oordeel heeft gegeven over de vraag of het betreffende stuk een op de zaak betrekking hebbend stuk is, en belanghebbende volhardt in zijn standpunt – mede onder verwijzing naar de brief van de voorzitter van de geheimhoudingskamer van 20 augustus 2018 – is duidelijk dat belanghebbende het standpunt inneemt dat de in die brief genoemde concrete stukken waarvan de geheimhoudingskamer heeft vastgesteld dat die niet zijn overgelegd, overgelegd dienen te worden.

4.4.

Voor zover de Inspecteur ten aanzien van bepaalde stukken nieuwe geheimhoudingsgronden aanvoert in zijn brief van 20 september 2017, laat het Hof deze buiten beschouwing. De Inspecteur diende bij het indienen van het ongeschoonde dossier ten behoeve van de geheimhoudingskamer, aan te geven welke stukken respectievelijk welke passages in stukken, zijns inziens met een beroep op gewichtige redenen als bedoeld in artikel 8:29 van de Awb, niet verstrekt behoeften te worden. Op basis daarvan heeft de geheimhoudingskamer een beoordeling gedaan en heeft een belangenafweging plaatsgevonden. De procespartij krijgt geen tweede kans indien hij – naar zijn eigen inzicht – tot de conclusie komt dat hij onvoldoende de geheimhoudingskamer heeft voorgelicht dan wel zijn standpunt bij die kamer onvoldoende heeft onderbouwd.

Het Hof sluit niet uit dat er bijzondere omstandigheden kunnen zijn, die zijn gelegen in nieuwe feiten en omstandigheden die zich hebben voorgedaan na de beslissing van de geheimhoudingskamer en die een andere afweging zouden kunnen rechtvaardigen, die een nieuwe beoordeling rechtvaardigen. Dergelijke feiten en omstandigheden zijn echter gesteld noch gebleken.

4.5.

Voor zover de Inspecteur ageert tegen de door de geheimhoudingskamer gemaakte afweging tussen de verschillende belangen, ziet het Hof evenmin reden voor een ander oordeel. De daarvoor benodigde afweging dient door de geheimhoudingskamer te worden gemaakt. Het Hof is – alleen al vanwege het feit dat het onbekend is met de inhoud van de desbetreffende stukken – niet in staat een dergelijke beoordeling te maken. Daarvoor is nu juist de geheimhoudingskamer ingesteld. De Inspecteur kan hiertegen slechts opkomen in het kader van een eventueel in te dienen beroep in cassatie.

4.6.

Het Hof zal hierna nog ingaan op de gevolgen die het verbindt aan het niet overleggen van alle op de zaak betrekking hebbende stukken. Het Hof zal allereerst de vraag beantwoorden of – los van eventuele op grond van artikel 8:31 van de Awb te verbinden gevolgen – de informatiebeschikking terecht is afgegeven.

II. De informatiebeschikking

4.7.

Het Hof stelt voorop dat op de Inspecteur de bewijslast rust ter zake van feiten en omstandigheden waaruit volgt dat hij de informatiebeschikking, wegens schending van de informatieverplichting ex artikel 47 van de AWR respectievelijk de verplichting als bedoeld in artikel 49 van de AWR, terecht heeft gegeven.

4.8.

Artikel 47 van de AWR geeft de Inspecteur een ruime bevoegdheid om inlichtingen te vragen. Het artikel bepaalt dat ieder gehouden is aan de Inspecteur desgevraagd de gegevens en inlichtingen te verstrekken, die voor de belastingheffing te zijnen aanzien van belang kunnen zijn. Daarbij is niet van belang of de gegevens en inlichtingen waarom wordt verzocht daadwerkelijk van belang zijn, maar of zij van belang kúnnen zijn voor die belastingheffing. Daarbij heeft te gelden dat de Inspecteur in redelijkheid een vermoeden moet hebben dat, in het geval van belanghebbende, zijn (aandeelhouders)relatie tot [bedrijf 1] en eventuele werkzaamheden voor deze Ltd van belang zijn voor de belastingheffing van belanghebbende. Aan de wetsgeschiedenis van de onderhavige bepaling kan onder meer het volgende worden ontleend:

“Daarbij is het van belang er op te wijzen dat uit de bewoordingen van dit artikel blijkt dat bij de uitvoering van de controletaak respectievelijk het voldoen aan de verplichting tot beschikbaarstelling van bescheiden etc. niet beslissend is of de kennisneming van deze bescheiden van belang is, maar of zij van belang kán zijn voor de belastingheffing. Zoals blijkt uit de jurisprudentie op de bestaande fiscale wetgeving, behoort ook bij de toepassing van artikel 47 elk van de betrokken partijen te doen al wat juist van háár redelijkerwijs verlangd kan worden. Dit betekent dat de belastingplichtige die lichtvaardig beschikbaarstelling van bepaalde bescheiden weigert of lichtvaardig in gebreke blijft deze ter beschikking te stellen, groot risico loopt dat een aanslag door de inspecteur zal worden vastgesteld en dat hij vervolgens in de daarop volgende bezwaarschrift- of beroepsprocedure ingevolge respectievelijk artikel 25 of artikel 29 [Hof: thans artikel 27e] zal worden geconfronteerd met de daarin neergelegde omkering van de bewijslast. Anderzijds houdt een juiste vervulling van de controletaak ook in dat de inspecteur – in concreto – in redelijkheid tot zijn oordeel heeft kunnen komen dat de ter inzage gevraagde bescheiden etc. van belang kunnen zijn voor de belastingheffing.”

(Kamerstukken II, vergaderjaar 1988-1989, 21 287, nr. 3, blz. 5).

4.9.

Op grond van artikel 49 van de AWR dienen de gegevens en inlichtingen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud te worden verstrekt op de wijze zoals de inspecteur wenst. Voorts moet worden toegelaten dat kopieën worden gemaakt van de voor raadpleging beschikbaar gestelde gegevensdragers of de inhoud daarvan.

4.10.

Voor het bestaan van een verplichting voor belanghebbende ingevolge artikel 47 van de AWR is voldoende dat de Inspecteur zich op basis van de hem ter beschikking staande informatie in redelijkheid op het standpunt kan stellen dat de gevraagde gegevens en inlichtingen van belang zouden kunnen zijn in de vorenbedoelde zin. Het Hof acht aannemelijk dat de bij brief van 19 december 2011 gevraagde informatie voor de belastingheffing van belanghebbende over de jaren vanaf 2006 van belang kan zijn, in het bijzonder voor wat betreft de vaststelling van belanghebbendes inkomen uit hoofde van de garantstellingen, het gebruikelijk loon en het forfaitair rendement in de zin van artikel 4.13 en 4.14 van de Wet inkomstenbelasting 2001. Aangezien de map met documenten door de adviseur is samengesteld als antwoord op de in de bijlage bij de brief van 19 december 2011 gestelde vragen zijn de documenten in die betreffende map van belang. Dit blijkt tevens uit het onder 2.3 vermelde overzicht waarin voor de beantwoording van de gevraagde informatie wordt verwezen naar onderdelen van de betreffende map. Met de weigering om de ontbrekende stukken uit die map aan de Inspecteur te vertrekken, althans de weigering om kopieën daarvan te maken, heeft belanghebbende niet aan het verzoek ex artikel 47 respectievelijk artikel 49 van de AWR voldaan. Met de informatiebeschikking is vervolgens de weigering om (kopieën van) die ontbrekende stukken te verstrekken, geformaliseerd.

4.11.

Belanghebbende heeft hiertegen aangevoerd dat – kort gezegd – het fiscaal belang ontbreekt dan wel gekunsteld is en dat de Inspecteur in wezen informatie wenst te verkrijgen over de feitelijke vestigingsplaats van [bedrijf 1]. Het Hof verwerpt dit standpunt. Belanghebbende heeft nog geen begin van bewijs aangedragen waaruit zou volgen dat de Inspecteur slechts het onderzoek heeft geëntameerd met het oog op het vaststellen van de fiscale positie van [bedrijf 1]. Het Hof onderkent dat het onderzoek en de gestelde vragen mede relevant kunnen zijn voor de fiscale positie van [bedrijf 1], maar dat betekent niet dat dit onderzoek niet tevens relevant is voor de vaststelling van belanghebbendes inkomen. In zoverre lopen beide onderzoeken gedeeltelijk parallel.

Het enkele feit dat de ‘trigger’ tot het instellen van een nader onderzoek is gelegen in het feit dat in de aangifte een aftrek van hypotheekrente is gepresenteerd die is verschuldigd aan een op Jersey gevestigde vennootschap, maakt een en ander niet anders. Dit gegeven rechtvaardigt op zichzelf een onderzoek en indien tijdens dat onderzoek informatie op tafel komt, kan dit nieuwe vragen oproepen, zoals bijvoorbeeld vragen over mogelijke inkomsten uit garantiestellingen of vragen over

het mogelijk in aanmerking nemen van gebruikelijk loon. De controle-ambtenaar heeft ter zitting geloofwaardig verklaard dat in de betreffende map bijvoorbeeld stukken aanwezig waren over een bezoek van belanghebbende aan Jersey en een verslaglegging daarvan. Een dergelijk stuk kan licht werpen op de vraag wat voor werkzaamheden belanghebbende heeft verricht voor [bedrijf 1] en of dit rechtvaardigt dat een gebruikelijk loon in aanmerking wordt genomen. Het Hof is voorts van oordeel dat in dit geval niet is gebleken van een phishing-expedition.

4.12.

Het voorgaande betekent dat belanghebbende alsnog kopieën dient te verstrekken van de in de betreffende map opgenomen stukken.

III. Toepassing van artikel 8:31 van de Awb

4.13.

Het Hof komt nu toe aan de vraag welke gevolgen moeten worden verbonden aan het feit dat de Inspecteur niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken heeft overgelegd. Het Hof dient hierbij alle feiten en omstandigheden in aanmerking te nemen.

4.14.

Het Hof stelt voorop dat op basis van de wel overgelegde stukken nog geen begin van bewijs is af te leiden dat de Inspecteur zijn bevoegdheid tot het vragen van inlichtingen en het overleggen van stukken, heeft misbruikt. Zoals hiervoor is overwogen, is het Hof ervan overtuigd dat de gevraagde stukken van belang kunnen zijn voor de belastingheffing van belanghebbende en ook – mede gelet op de geloofwaardige verklaringen op de zitting van de controle-ambtenaar – dat het onderzoek mede is gericht op de belastingpositie van belanghebbende zodat mede om die reden de betreffende stukken zijn gevraagd. Onder die omstandigheden acht het Hof de door belanghebbende verdedigde vergaande consequentie, bestaande in de vernietiging van de informatiebeschikking, niet opportuun. Het Hof ziet ook geen aanleiding om andere consequenties aan het handelen van de Inspecteur te verbinden.

Het Hof merkt in dit verband nog het volgende op. Omdat de Inspecteur niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken heeft overgelegd bestaat de mogelijkheid dat in de niet vrijgegeven stukken/passages aanwijzingen zijn te vinden voor het door belanghebbende gestelde misbruik van bevoegdheid. Het Hof kan dat evenwel niet beoordelen omdat het die niet vrijgegeven stukken/passages niet kent. Maar een beslissing tot vernietiging van de informatiebeschikking op grond van een denkbeeldig feitencomplex acht het Hof volstrekt ongewenst omdat dat zou leiden tot uitholling van de wettelijke controlebevoegdheden van de Belastingdienst.

IV. Verzoek om vergoeding van werkelijke proceskosten in de verwijzingsprocedure

4.15.

Belanghebbende heeft verzocht om vergoeding van de werkelijke kosten van de verwijzingsprocedure. Op grond van artikel 2, derde lid, van het Besluit proceskosten bestuursrecht (hierna: het Besluit) kan in bijzondere omstandigheden worden afgeweken van de forfaitaire bedragen als bedoeld in het eerste lid.

Voor een toekenning van een proceskostenvergoeding in afwijking van de forfaitaire bedragen van het Besluit is grond indien het bestuursorgaan het verwijt treft dat het een beschikking of uitspraak geeft respectievelijk doet of in rechte handhaaft, terwijl op dat moment duidelijk is dat die beschikking of uitspraak in een (de) daartegen ingestelde procedure geen stand zal houden. Het Hof is van oordeel dat daarvan geen sprake is. Het enkele feit dat de geheimhoudingskamer heeft geoordeeld dat de Inspecteur meer stukken moet overleggen dan hij aanvankelijk heeft gedaan, is daartoe onvoldoende. Het feit dat de Inspecteur niet alle stukken heeft overgelegd waarvan de geheimhoudingskamer heeft geoordeeld dat deze wel overgelegd moeten worden, noopt evenmin tot een vergoeding van de werkelijke kosten. Het Hof neemt daarbij in aanmerking dat het niet aannemelijk acht dat deze proceshouding van de Inspecteur voor belanghebbende heeft geleid tot meer kosten dan hij anders zou hebben gemaakt. De schriftelijke inbreng bij de geheimhoudingskamer, de reactie op het arrest van de Hoge Raad en de reactie op de conclusie van de Inspecteur na het arrest van de Hoge Raad, alsmede het bijwonen van de zitting, zouden rechtshandelingen zijn die ook zonder dit handelen van de Inspecteur zouden zijn gemaakt.

Slotsom

4.16.

De slotsom is dat zowel het hoger beroep als het incidentele hoger beroep gegrond is. De uitspraak van de Rechtbank dient te worden vernietigd. Het Hof zal het beroep gegrond verklaren, de informatiebeschikking aanpassen en belanghebbende de gelegenheid geven om alsnog kopieën te verstrekken van de in de map aanwezige stukken, zoals bedoeld in de informatiebeschikking.

Ten aanzien van het griffierecht

4.17.

Omdat de uitspraak van de Rechtbank niet in stand blijft, is voor het heffen van griffierecht van de Inspecteur inzake het hoger beroep geen plaats.

Ten aanzien van de proceskosten

4.18.

Omdat het incidentele hoger beroep gegrond is, acht het Hof redenen aanwezig voor een veroordeling in de proceskosten als bedoeld in artikel 8:75 van de Awb ten aanzien van de behandeling van het incidentele hoger beroep.

4.19.

Het Hof stelt deze tegemoetkoming, mede gelet op het bepaalde in het Besluit, op 4 (punten) x € 512 (waarde per punt) x 1 (factor gewicht van de zaak) is € 2.048. Dit betreft het incidenteel hoger beroep (1 punt), het bijwonen van de zitting bij het Hof Arnhem-Leeuwarden (1 punt), de schriftelijke reactie van 23 juni 2016 aan de geheimhoudingskamer (0,5), de conclusie naar aanleiding van het arrest van 6 september 2018 (0,5) en het bijwonen van de zitting van het Hof (1 punt).

4.20.

Gesteld noch gebleken is dat belanghebbende overige voor vergoeding in aanmerking komende kosten als bedoeld in artikel 1 van het Besluit heeft gemaakt.

5. Beslissing

Het Hof:

- verklaart zowel het hoger beroep als het incidentele hoger beroep gegrond;
- vernietigt de uitspraak van de Rechtbank, behoudens de beslissingen omtrent het griffierecht en de proceskosten;
- verklaart het tegen de uitspraak van de Inspecteur ingestelde beroep gegrond;
- vernietigt de uitspraak van de Inspecteur;
- wijzigt de informatiebeschikking in die zin dat deze geen betrekking heeft op het jaar 2008;
- veroordeelt de Inspecteur in de kosten van het geding in het incidentele hoger beroep bij het Hof en bij het Hof Arnhem-Leeuwarden aan de zijde van belanghebbende, vastgesteld op € 2.048;
- stelt belanghebbende een termijn van vier weken, gerekend vanaf de dag dat deze uitspraak is verzonden, om alsnog te voldoen aan de informatiebeschikking in de vorm van het verstrekken van kopieën van de in de map bevindende stukken.

Voorgaande uitspraak

Uit het beroepschrift in cassatie van belanghebbende:

Middel I: Het hof heeft ten onrechte geen gevolgen verbonden aan het feit dat de inspecteur zich niet geconformeerd heeft aan de beslissing van de geheimhoudingskamer

Schending van het recht en beleid, meer in het bijzonder de artikelen 8:31, 8:29 en 8:42 Awb en artikel 47 AWR, althans schending van regels van een goede procesorde, althans verzuim van vormen waarvan de niet inachtneming de nietigheid ten gevolge moet hebben, doordat het Hof ten onrechte, althans onbegrijpelijk heeft geoordeeld dat geen gevolgen verbonden worden aan het feit dat de inspecteur zich niet geconformeerd heeft aan de beslissing van de geheimhoudingskamer, zulks door in r.o. 4.14 te overwegen:

“Omdat de Inspecteur niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken heeft overgelegd bestaat de mogelijkheid dat in de niet vrijgegeven stukken/passages aanwijzingen zijn te vinden voor het door belanghebbende gestelde misbruik van bevoegdheid. Het Hof kan dat evenwel niet beoordelen omdat het die niet vrijgegeven stukken/passages niet kent. Maar een beslissing tot vernietiging van de informatiebeschikking op grond van een denkbeeldig feitencomplex acht het Hof volstrekt ongewenst omdat dat zou leiden tot uitholling van de wettelijke controlebevoegdheden van de Belastingdienst.”

16.

Middel I valt uiteen in twee deelmiddelen. Middel 1a ziet op het gegeven dat het oordeel van het gerechtshof onbegrijpelijk en strijdig met het recht is ten aanzien van de per abuis niet in het geding gebrachte stukken. Middel 1b ziet op het gegeven dat het oordeel van het gerechtshof onbegrijpelijk en strijdig met het recht is ten aanzien van de door de Inspecteur bewust

niet in het geding gebrachte stukken

Toelichting middel 1a: Per abuis niet ingebrachte stukken

17.

Uit het proces-verbaal van de zitting volgt dat de Inspecteur een deel van de 24 stukken die hij niet heeft ingebracht per abuis niet heeft ingebracht.

“Het Hof [vraagt] zich af of de Inspecteur wellicht onbewust heeft nagelaten een aantal stukken over te leggen; bijvoorbeeld betreffende mapje 7 de brief van 30 maart 2012 van gemachtigde en de brief van [...].

Inspecteur ([...]): Ik kon de overwegingen van de geheimhoudingskamer niet goed plaatsen. Ik heb het nagekeken. Die stukken moeten ongeschoond worden overgelegd.

Hof: Die stukken zitten niet in het dossier.

Inspecteur ([...]): Wat mij betreft is er geen reden om die stukken niet te verstrekken.

Hof: Hetzelfde heeft te gelden voor mapje 9

Inspecteur ([...]): Dat is juist. En ook voor mapje 10. Ik had hierop kunnen reageren. Ik heb het gisteren bekeken. Ik heb collega [...] gevraagd het dossier te scannen Ik heb het geprint en hier afgegeven. Daar zal ergens iets fout zijn gegaan. Ik heb het gewoon verstrekt. Ik heb ook niets in de stukken weggelakt; alleen als het mijn eigen aantekeningen betrof. De geheimhoudingskamer heeft aan die aantekeningen belang gehecht.

Ik ben het ermee eens; er is geen reden om de zojuist genoemde stukken niet te verstrekken. De informatie is immers afkomstig van belanghebbende.”

18.

Het gerechtshof heeft nagelaten om in de beslissing geen gevolgen te verbinden aan het niet nakomen van de verplichting ex artikel 8:42 te betrekken dat een deel van de stukken per abuis, een kopieerfout, niet zijn verstrekt. De Inspecteur heeft door de brief van 20 augustus 2018 kennis kunnen nemen van die vergissing. Uit het proces verbaal van de zitting volgt dat de Inspecteur niet tot herstel is overgegaan omdat hij een en ander slechts daags voor de zitting heeft bekeken.

19.

Door deze onzorgvuldigheden van de Inspecteur (eerst een kopieerfout en daarna pas daags voor de zitting het dossier erop naslaan) niet, althans niet op kenbare wijze, te betrekken in de afweging van artikel 8:31 Awb is de beslissing van het gerechtshof onbegrijpelijk.

20.

Voor zover het Hof de slordigheden van de Inspecteur al zonder gevolgen had mogen laten, had het gerechtshof de Inspecteur op moeten dragen – of in ieder geval moeten overwegen hem op te dragen – deze stukken alsnog in het geding te brengen. In dat geval was de inbreuk op 8:42 Awb aanzienlijk verkleind. In het kader van een dergelijke beslissing zou de behandeling van de zaak moeten worden onderbroken en worden voorgezet op een later tijdstip teneinde de Inspecteur alsnog de per abuis door hem niet ingebrachte stukken in te doen zenden.

21.

Het Hof heeft nagelaten om in de bestreden uitspraak, op kenbare wijze, tot uitdrukking te brengen of het bieden van de mogelijkheid van herstel door de per abuis niet ingebrachte stukken alsnog in te brengen en daarmee de inbreuk van 8:42 Awb te mitigeren op zou wegen tegen een daarmee verband houdende (kleine) vertraging van de zaak.

22.

Door die afweging achterweg te laten is de beslissing onbegrijpelijk of geeft die niet blijk van een voldoende zorgvuldige belangenafweging.

23.

De bestreden beslissing kan om die reden naar het oordeel van belanghebbende niet in stand blijven.

Toelichting middel 1b: Met opzet niet ingebrachte stukken

24.

Vooropgesteld zij dat Belanghebbende onderkent dat het gerechtshof in het kader van de beslissing op de voet van artikel 8:31 zelf kan en mag beslissen welke gevolgen het verbindt aan de niet nakoming van de verplichting van artikel 8:42 Awb. De beslissing van het gerechtshof moet evenwel begrijpelijk zijn gemotiveerd en getuigen van een evenwichtige

belangenafweging.

25.

Van belang is dat de Inspecteur de stukken op de voet van artikel 8:29 Awb aan de geheimhoudingskamer heeft toegezonden.

26.

De verplichting om op de voet van artikel 8:29 Awb stukken aan de geheimhoudingskamer te verstrekken bestaat enkel voor stukken waarop de verplichting rust die in het geding te brengen. Daarmee staat vast dat ook de Inspecteur die beschouwd als op de zaak betrekking hebbende stukken.

27.

De geheimhoudingskamer heeft ten aanzien van de nadien met opzet niet in het geding gebrachte stukken geoordeeld dat die stukken op de zaak betrekking hebben en dat er geen gewichtige reden is voor geheimhouding. Belanghebbende had aldus recht en belang bij kennisname van de stukken.

28.

Het is tegen die achtergrond dat de Inspecteur heeft geweigerd zich te conformeren aan de beslissing van de geheimhoudingskamer.

Niet gerespondeerd op misbruik in de zin van ECLI:NL:HR:2006:AV0821

29.

Belanghebbende heeft in de procedure het standpunt ingenomen dat sprake is van misbruik van bevoegdheid. Daartoe is aangevoerd dat de Inspecteur het onderzoek en de in het kader van de inkomstenbelasting aan belanghebbende gestelde vragen (louter) te gebruiken voor het bepalen van de vestigingsplaats van de vennootschap die de hypotheekrente heeft ontvangen. Daarnaast volgt uit de gedingstukken dat belanghebbende heeft gesteld dat misbruik erin is gelegen dat het onderzoek er voor wat betreft belanghebbende er in werkelijkheid enkel toe strekte de aftrekbaarheid van de hypotheekrente te beoordelen en dat de Inspecteur in zoverre een belang ontbeert bij zijn bevoegdheden ex artikel 47 AWR (HR 3 februari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AV0821).

30.

Het Hof respondeert enkel op de eerste misbruikgrond, in dat licht bezien is de uitspraak ontoereikend gemotiveerd.

Onvoldoende aanwijzingen voor misbruik

31.

Het Hof onderkent dat de mogelijkheid bestaat dat in de niet vrijgegeven stukken/passages aanwijzingen zijn te vinden voor het door belanghebbende gestelde misbruik van bevoegdheid. Het Hof spreekt tegen die achtergrond van een denkbeeldig feitencomplex. Die kwalificatie is onbegrijpelijk. Het gaat om stukken die worden onthouden die naar het oordeel van de geheimhoudingskamer op de zaak betrekking hebben, en derhalve relevant zijn en waarvan geen gerechtvaardigd belang aanwezig is om kennisname door belanghebbende te onthouden. Van belanghebbende kan niet worden verwacht dat zij nader bewijs levert terwijl dat leveren van dat bewijs wordt gefrustreerd doordat de stukken haar worden onthouden.

32.

De belangenafweging in de zin van 8:31 AWB is in dat opzicht onbegrijpelijk gemotiveerd.

Geen uitholling controlebevoegdheden

33.

Naar het oordeel van het Hof zou het verbinden van conclusies aan de weigering leiden tot uitholling van de wettelijke controlebevoegdheden van de Belastingdienst. Ook dat oordeel is onbegrijpelijk.

34.

Niet valt in te zien welke controlebevoegdheden worden uitgehold. Van uitholling van controlebevoegdheden is geen sprake in de situatie dat een Inspecteur wordt gehouden zich te conformeren aan de uitspraak van een geheimhoudingskamer. In het oordeel van de geheimhoudingskamer ligt immers besloten dat het belang bij kennisname van die stukken groter is dan belangen van inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen. (zie artikel 8:29 Awb juncto artikel 10, lid 2 sub d Wob).

35.

Daarenboven kwalificeert vernietiging van een informatiebeschikking (omdat de Inspecteur zich niet houdt aan een uitspraak van de geheimhoudingskamer) niet als een beslissing ten aanzien van het bestaan van controlebevoegdheden maar zou die beslissing enkel gevolgen hebben voor de verdeling van de bewijslast.

36.

Met andere woorden het vernietigen van een informatiebeschikking op grond van artikel 8:31 Awb heeft geen invloed op controlebevoegdheden laat staan dat zij die bevoegdheden zou uithollen.

37.

De belangenafweging in de zin van 8:31 AWB is in dat opzicht onbegrijpelijk gemotiveerd.

Conclusie

38.

Belanghebbende concludeert tot gegrondverklaring van het onderhavige beroep in cassatie en vernietiging van de bestreden uitspraak van het gerechtshof.

Noot

Auteur: G.J.M.E. de Bont

1.

Ofschoon het motto bij de wetgever lijkt te zijn dat de fiscale processen zoveel als mogelijk dienen te worden gedejuridiseerd, blijkt de praktijk weerbarstiger. Ook in deze zaak is sprake van het stapelen van (pre-)procedures. De procedure over de aanslag is nog niet begonnen, maar partijen zijn al verwickeld in een (informatiebeschikking)procedure omtrent de toepassing van art. 47 AWR. In die procedure ontstaat ook nog eens een geschil omtrent de reikwijdte van de verplichting van de inspecteur om alle op de zaak betrekking hebbende stukken in het geding te brengen. Dit resulteert in wat genoemd kan worden een pre-pre-procedure op grond van art. 8:29 Awb, die wordt gevoerd ten overstaan van de geheimhoudingskamer. Deze procedures zijn het gevolg van het feit dat de wetgever de belastingplichtige rechtsbescherming heeft willen bieden tegen de verstrekkende en processueel ingrijpende sanctie van de omkering en verzwaring van de bewijslast. Er staat voor de belastingplichtige dus zeker veel op het spel en hij is gedwongen al deze procedures te voeren. Na een bespreking van het arrest zal nog worden ingegaan op de vraag of deze procedures allemaal wel noodzakelijk zijn.

2.

Bij de beoordeling van een informatiebeschikking buigt de rechter zich doorgaans eerst over de vraag of de verplichting van art. 47 AWR van toepassing is, en zo ja, of daaraan werd voldaan. Vervolgens zal de feitenrechter beoordelen of er algemene beginselen zijn die nopen tot vernietiging van de informatiebeschikking. Ten slotte zal (eventueel) een verweer worden getoetst dat is gebaseerd op art. 8:31 Awb. Deze beoordelingssystematiek kan worden teruggevonden in de uitspraak van het Hof. Met name de processuele opstelling van de Inspecteur heeft uiteindelijk geleid tot het interessantste aspect in het arrest van de Hoge Raad. De Inspecteur weigerde gevolg te geven aan de beslissing van de geheimhoudingskamer en hield processtukken achter voor de rechter en de belastingplichtige. Laatstgenoemde stelde dat misbruik was gemaakt van de bevoegdheid van art. 47 AWR. Het Hof oordeelde dat dit misbruik niet aannemelijk werd op basis van de processtukken die de Inspecteur wel had ingebracht. Saillant is de volgende passage uit het oordeel van het Hof:

“Omdat de inspecteur niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken heeft overgelegd bestaat de mogelijkheid dat in de niet vrijgegeven stukken/passages aanwijzingen zijn te vinden voor het door belanghebbende gestelde misbruik van bevoegdheid. Het Hof kan dat evenwel niet beoordelen omdat het die niet vrijgegeven stukken/passages niet kent.”

Dat het Hof die stukken/passages niet kent, is een direct gevolg van de processuele opstelling van de Inspecteur die welbewust het oordeel van de geheimhoudingskamer minacht. Voor de hand zou hebben gelegen dat het Hof het – niet uit te sluiten en – door belanghebbende gestelde misbruik van bevoegdheid aanneemt als processuele sanctie op de proceshouding van de Inspecteur. Het Hof koos echter voor een diametraal andere opstelling en overwoog als volgt:

“Maar een beslissing tot vernietiging van de informatiebeschikking op grond van een denkbeeldig feitencomplex acht het Hof volstrekt ongewenst omdat dat zou leiden tot uitholling van de wettelijke controlebevoegdheden van de Belastingdienst.”

De vraag die het Hof onbeantwoord laat, is echter op wiens conto deze vernietiging en aanverwante uitholling zou dienen te komen. De indruk ontstaat dat het Hof heeft gemeend dat de belastingplichtige met zijn denkbeeldige feitencomplex niet

'beloond' zou mogen worden ten koste van de positie van de Inspecteur. Daarbij lijkt het Hof echter uit het oog te hebben verloren dat de vernietiging in een direct causaal verband zou hebben gestaan tot de procesopstelling van de Inspecteur. Het zou dan ook die procespositie zijn die ertoe zou hebben geleid dat er sprake was van uitholling. Het is mij een raadsel om welke redenen het Hof een inspecteur de hand boven het hoofd houdt die ostentatief de oordelen van het Hof naast zich neerlegt.

3.

De Hoge Raad gooit het over een andere boeg en overweegt dat in casu van misbruik van de bevoegdheid in art. 47 AWR geen sprake kan zijn. Als er een belang is in de zin van art. 47 AWR en de informatie wordt gevraagd van de belastingplichtige, dan "*kan de enkele omstandigheid dat de door de inspecteur verlangde informatie ook andere fiscale doeleinden kan dienen*" niet tot misbruik van bevoegdheid leiden. Het is echter de vraag of de Hoge Raad hiermee daadwerkelijk respondeert op hetgeen in het cassatiemiddel is gesteld. Belanghebbende licht zijn middel als volgt toe:

"Belanghebbende heeft in de procedure het standpunt ingenomen dat sprake is van misbruik van bevoegdheid. Daartoe is aangevoerd dat de Inspecteur het onderzoek en de in het kader van de inkomstenbelasting aan belanghebbende gestelde vragen (louter) wenst te gebruiken voor het bepalen van de vestigingsplaats van de vennootschap die de hypotheekrente heeft ontvangen."

Mijns inziens stelt belanghebbende dat sprake is van détournement de pouvoir. Daarvan is ingevolge art. 3:3 Awb sprake als de inspecteur zijn bevoegdheid gebruikt "*voor een ander doel dan waarvoor die bevoegdheid is verleend*." De rechtsoverweging van de Hoge Raad is (natuurlijk) correct, maar geeft geen antwoord op de vraag die voorlag. De stelling was dat de Inspecteur art. 47 AWR niet toepaste jegens de hypotheekrente betalende belastingplichtige om van laatstgenoemde de fiscale positie vast te stellen, maar om gegevens te verkrijgen ten behoeve van de vaststelling van de fiscale positie van de hypotheekrente ontvangende belastingplichtige. Het ging er dus niet om of verkregen informatie ook voor andere fiscale doeleinden kan dienen, maar of de toegepaste bevoegdheid *louter* voor die andere fiscale doeleinden was benut.

4.

De informatiebeschikkingsprocedure ligt onder spreekwoordelijk vuur vanwege de doorlooptijden. Het is voor mij onduidelijk waarom de feitenrechters aan deze procedures geen voorrang geven, nu duidelijk is dat er nog lange procedures kunnen volgen ná de informatiebeschikkingsprocedure. Ook in casu duurde het lang. De uitspraak op bezwaar werd gedaan in december 2012 en de Hoge Raad wees circa zeven jaar later arrest. Toegegeven, daar zat een eerder arrest tussen waarin de eerdere uitspraak van het Hof werd vernietigd. Toch zijn dergelijke doorlooptijden voor een pre-procedure als de informatiebeschikkingsprocedure uiteindelijk niet houdbaar. Dat geldt temeer als in dergelijke pre-procedures van de zijde van de inspecteur een beroep wordt gedaan op art. 8:29 Awb, zoals in casu ook is gebeurd. Aldus wordt procedure op procedure gestapeld terwijl in het geheel niet duidelijk is of er aanslagen zullen volgen. Als die er komen en voor de belastingplichtige onverteerbaar zijn, ziet die zich geconfronteerd met een totale rechtsgang die veelal langer duurt dan tien jaren. Nu de rechtszekerheid geldt als algemeen aanvaard rechtsbeginsel (HR 10 juni 2011, nr. 09/02639, *BNB 2011/232**) dienen belastinggeschillen binnen een redelijke termijn te worden beslecht.

Aangezien de informatiebeschikking in het leven werd geroepen om een effectieve rechtsbescherming te waarborgen tegen de omkering en verzwaring van de bewijslast, kunnen de pijlen worden gericht op de informatiebeschikkingsprocedure, maar ook zou onderzocht kunnen worden welke waarde de omkering en verzwaring van de bewijslast heeft in fiscale procedures. Als de processuele sanctie uit de AWR kan worden gehaald, is het niet langer nodig daartegen in het kader van de rechtsbescherming rechtsmiddelen open te stellen. Mijns inziens is duidelijk dat de toegevoegde waarde van deze processuele sanctie beperkt is ten opzichte van de bevoegdheid die de rechter heeft ingevolge art. 8:31 Awb. De rechter kan immers (eventueel in een vroeg stadium van de procedure) aan de procespartijen ingevolge art. 8:28 Awb vragen stukken aan het dossier toe te voegen. Indien partijen weigeren, kan de rechter daaruit de gevolgtrekkingen maken die hem geraden voorkomen. Het staat niet ter discussie dat de informatiebeschikking en de daaruit voortvloeiende omkering en verzwaring van de bewijslast kunnen leiden tot buitenproportionele consequenties. Nu de rechter ingevolge art. 8:31 Awb de mogelijkheid heeft verzuimen van de procespartijen te 'verdisconteren' in de allocatie van de bewijslast en de weging van het bewijs en dus gericht kan oordelen dan het meer 'binaire' systeem van de omkering en verzwaring, lijkt er geen echt steekhoudende grond te bestaan voor het laten voortbestaan van de bewijsregels in art. 25 lid 3 en art. 27e lid 1 AWR. Op die manier kan het stapelen van procedures en daarmee het verlengen van de procesduur eenvoudig worden voorkomen zonder dat dit ten koste gaat van de positie van de inspecteur. Voor eventuele uitzonderingsgevallen waarin de positie van de inspecteur toch in het gedrang zou komen, bestaat al de mogelijkheid voor de inspecteur om een procedure aanhangig te maken bij de burgerlijke rechter strekkende tot een veroordeling tot nakoming op straffe van een dwangsom. Onderzocht zou dienen te worden of het niet de voorkeur verdient afdeling 5.3.2 Awb van toepassing te verklaren, waardoor de bestuursrechtelijke last onder dwangsom mogelijk wordt in plaats van de civielrechtelijke last. In plaats van het inperken van de procedures die dienen om de rechtsbescherming te garanderen, zouden de rigide bewijsregels in art. 25 lid 3 en art. 27e

lid 1 AWR kunnen worden heroverwogen.

Voetnoten

[1]

Dit verweerschrift is niet vrijgegeven, mogelijk omdat de Hoge Raad het incidentele beroep bij gebrek aan belang niet heeft behandeld. *Red.*

[1.]

HR 8 januari 1986, ECLI:NL:HR:1986:AW8125.